

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Primarul comunei Sadfc
– Ilie Porumbescu,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea lui Dumitru
Putregai cu privire la intentarea procedurii de executare a hotărârii din 25
noiembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central și a deciziei din 25 mai
2022 a Curții Supreme de Justiție

împotriva încheierii din 10 octombrie a Curții de Apel Cahul

*(Dosarul nr. 3r-258/24
NR. PIGD 2-20066371-01-3r-07112024)*

Depunerea tardivă a recursului în cauza de contencios administrativ.
Depășirea termenul legal prevăzut pentru depunerea recursului.

Curtea de apel Cahul: V. Movilă, S. Pilipenco, E. Dvurecenschii,

27 noiembrie 2024

Examinând în lipsa părților recursului depus de Primarul comunei Sadîc –Ilie Porumbescu.

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă

Ion Malanciuc, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 09 decembrie 2022 creditorul Dumitru Putregai a depus la Curtea de apel Cahul cerere, prin care a solicitat inițierea procedurii de executare a hotărârii Judecătoriei Cahul sediul central din 25 noiembrie 2020 și deciziei Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2022, pronunțate în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată Dumitru Putregai împotriva Primăria comunei Sadîc și Consiliul comunal Sadîc, raionul Cantemir, cu privire la constatarea ca fiind ilegal refuzul de a elibera titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, obligarea eliberării titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, constatarea ilegalității și anularea deciziei nr.6/15-XXVII din 13 iulie 20202 și încasarea cheltuielilor de judecată.

2. La data de 01 martie 2023 Curtea de Apel Cahul a emis notificarea nr. 651 prin care a informat debitorii Primăria comunei Sadîc și Consiliul comunal Sadîc, r-nul Cantemir, despre intenția creditorului de executare a hotărârii Judecătoriei Cahul sediul central din 25 noiembrie 2020 și a deciziei Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2022, în partea dispozițiilor cu privire la obligarea Primăriei comunei Sadîc, raionul Cantemir, să-i elibereze lui Dumitru Putregai titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren pe lotul de pământ cu suprafața 1,4ha, atribuit lui Dumitru Putregai prin decizia Consiliului comunal Sadîc, raionul Cantemir, cu nr.08/3 din 01 decembrie 2011; încasarea în mod solidar din contul Primăriei comunei Sadîc, raionul Cantemir, și Consiliului comunal Sadîc, raionul Cantemir, în beneficiul lui Dumitru Putregai cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 8000 lei (6000 lei + 2000 lei). În scopul executării deciziei menționate, s-a stabilit pentru debitorul Primăria comunei Sadîc, raionul Cantemir (persoana responsabilă primarului comunei Sadîc), un termen de 30 zile pentru îndeplinirea benevolă a obligațiilor stabilite prin hotărârea Judecătoriei Cahul din 25 noiembrie 2020 și decizia Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2022 față de creditorul Putregai Dumitru.

3. La data de 25 aprilie 2023 prin scrisoarea nr. 24 debitorii au informat instanța despre acțiunile întreprinse și anume adoptarea deciziei nr. 3/7 din 17 martie 2023, Procesul verbal nr. 1 din 27 martie 2023 și decizia nr. 4/4 din 07 aprilie 2023. Au menționat că terenul cu suprafața de 1,4 ha a fost

identificat și în prezent lucrările cadastrale și atribuirea numărului cadastral sunt în proces de execuție.

4. Prin notificarea nr. 2020 din 18 august 2023 Curtea de Apel Cahul a solicitat Primăriei comunei Sadîc comunicarea la ce etapă este procesul de formare a bunului imobil, inițiat în baza deciziei Consiliului comunal Sadîc, r-1 Cantemir nr. 4/4 din 07 aprilie 2023 și care acțiuni mai sunt necesare pentru executarea eficientă și definitivă a hotărârii judecătorești.

5. Prin scrisoarea nr. 97 din 22 august 2023 Primăriei comunei Sadîc a informat Curtea de apel Cahul, că conform deciziei Consiliului comunal Sadîc nr. 4/4 din 07 aprilie 2023 a fost inițiate lucrări cadastrale de delimitare a terenului proprietate publică în baza deciziei Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2022 față de creditorul Dumitru Putregai, în prezent fiind la procesul de formare a bunului imobil, proiectul de decizie va fi pus pe ordinea de zi a Consiliului comunal Sadîc în luna august 2023.

6. La 24 noiembrie 2023 prin notificarea nr. 3106 Curtea de Apel Cahul a solicitat debitorului Primăria comunei Sadîc, raionul Cantemir să comunice la ce etapă este procesul de formare a bunului imobil, dacă au fost adoptate acte de dispoziție (decizii ale Consiliului comunal Sadîc, dispoziții ale primarului com. Sadîc) în vederea executării, ce acțiuni concrete au fost întreprinse pas cu pas, care acțiuni mai sunt necesare pentru executarea eficientă și definitivă a hotărârii judecătorești, și dacă au existat sau există circumstanțe care au împiedicat executarea hotărârii până în prezent.

7. Prin notificarea nr. 2790 din 26 august 2024 Curtea de Apel Cahul a solicitat debitorului Primăria comunei Sadîc, raionul Cantemir să comunice la ce etapă este procesul de formare a bunului imobil, dacă au fost adoptate acte de dispoziție (decizii ale Consiliului comunal Sadîc, dispoziții ale primarului com. Sadîc) în vederea executării, ce acțiuni concrete au fost întreprinse pas cu pas, care acțiuni mai sunt necesare pentru executarea eficientă și definitivă a hotărârii judecătorești, și dacă au existat sau există circumstanțe care au împiedicat executarea hotărârii până în prezent. Au fost solicitate acte (documentele) care confirmă explicarea neexecutării hotărârii judecătorești pentru o perioadă atât de îndelungată, preîntâmpinându-l pe debitor că, în cazul neexecutării fără motive de ordin obiectiv a hotărârii, poate fi aplicată amenda judiciară de constrângere.

8. Prin încheierea din 10 octombrie 2024 a Curții de Apel Cahul, s-a aplică față de Porumbescu Ilie - Primarul comunei Sadîc, raionul Cantemir, amenda de constrângere în mărime de 100 unități convenționale (echivalent bănesc 5.000 (cinci mii) lei), pentru neexecutarea obligației din titlul executoriu (hotărârea Judecătoriei Cahul din 25 noiembrie 2020 și decizia Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2022). S-a informat primarul comunei Sadîc raionul Cantemir, Porumbescu Ilie, că, în cazul neexecutării în continuare a hotărârii judecătorești, instanța de apel poate aplica repetat

amenda de constrângere, și poate mandata un funcționar cu împuterniciri de efectuare a măsurilor de executare. Lipsa oricărei informații din partea debitorului despre executarea obligației de bază și despre executarea amenzii în decurs de 10 zile, va fi catalogată ca neexecutare continuă a acestor obligații.

9. Împotriva încheierii din data de 10 octombrie 2024 a Curții de Apel Cahul, la data de 01 noiembrie 2024, Primarul comunei Sadic –Ilie Porumbescu, a depus recurs prin care a solicitat admiterea recursului, anularea încheierii Curții de apel Cahul din 10 octombrie 2024. Totodată a solicitat repunerea în termen.

10. În motivarea recursului a indicat că, cu încheierea din 10 octombrie 2024 nu este de acord, o consideră ca fiind ilegală nefondată și neargumentată.

11. În fapt menționând că, hotărârea primei instanțe din 25 noiembrie 2020 și decizia Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2022 au fost executate, toate cerințele expuse în aceste două hotărâri au fost executate prin Decizia nr. 6/12-XXVII din 12 august 2022, Decizia nr. 3/7 din 16 martie 2023, Decizia nr. 4/4 din 07 aprilie 2023, Decizia nr. 7/13 din 29 august 2023, Planul Geometric cu nr. cadastral 2152216024 din 18 octombrie 2023 cu nr. 2101/23/7293, certificat eliberat la 01 noiembrie 2023, decizia nr. 04/11 din 27 decembrie 2023, decizia nr. 04/11 din 27 decembrie 2023.

POZIȚIA INTIMATULUI

12. Prin referința depusă la 26 noiembrie 2024, Dumitru Putregai a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

13. Art. 191 alin. (5) lit. b) Cod administrativ prevede următoarele:

„Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.”

14. Art. 241 alin. (1) și (3) Cod administrativ relevă că:

„Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.”

„Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

15. Art. 242 din Codul administrativ reglementează că:

„Recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.”

16. Art. 236 alin (2) lit. d) din Codul administrativ coroborate cu prevederile art.241 alin. (3) din Codul administrativ:

„Recursul se declară inadmisibil în special când a fost depus după expirarea termenului stabilit.”

17. Art. 243, alin. (1), lit. a) din Codul administrativ statuează că:

„Examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: declară recursul inadmisibil.”

18. Art. 243, alin. (2) din Codul administrativ stabilește că:

„Instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.”

19. Art. 249 alin. (3) din Codul administrativ prevede că:

„Executarea este inițiată printr-o cerere a creditorului executării. Deciziile în procedura de executare se emit prin încheiere, care poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 3 zile.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

20. Din documentele dosarului rezultă că, la 09 decembrie 2022 creditorul Dumitru Putregai a depus la Curtea de apel Cahul cerere, prin care a solicitat inițierea procedurii de executare a hotărârii Judecătoriei Cahul sediul central din 25 noiembrie 2020 și deciziei Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2022, pronunțate în cauza de contencios administrativ la acțiunea reclamantului Putregai Dumitru împotriva pârâților Primăria comunei Sadîc și Consiliul comunal Sadîc, raionul Cantemir, cu privire la constatarea ca fiind ilegal refuzul de a elibera titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, obligarea eliberării titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, constatarea ilegalității și anularea deciziei nr.6/15-XXVII din 13 iulie 2020 și încasarea cheltuielilor de judecată.

21. Prin încheierea din 10 octombrie 2024 a Curții de Apel Cahul, s-a aplicat față de Ilie Porumbescu - Primarul comunei Sadîc, raionul Cantemir, amenda de constrângere în mărime de 100 unități convenționale, echivalent bănesc 5000 (cinci mii) lei, pentru neexecutarea obligației din titlul executoriu (hotărârea Judecătoriei Cahul din 25 noiembrie 2020 și decizia Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2022). S-a informat Primarul comunei Sadîc raionul Cantemir, Porumbescu Ilie, că, în cazul neexecutării în continuare a hotărârii judecătorești, instanța de apel poate aplica repetat amenda de constrângere, și poate mandata un funcționar cu împuterniciri de efectuare a măsurilor de executare. Lipsa oricărei informații din partea debitorului despre executarea obligației de bază și despre executarea amenzii în decurs de 10 zile, va fi catalogată ca neexecutare continuă a acestor obligații.

22. Copia încheierii nominalizate a fost expediată recurentului, cu scrisoare recomandată prin intermediul Poșta Moldovei.

23. Potrivit avizului de recepție de la fila dosarului 66, Primarul comunei Sadîc - Ilie Porumbescu a recepționat încheierea Curții de Apel Cahul din 10 octombrie 2024, la 28 octombrie 2024

24. La data de 01 noiembrie 2024 Primarul comunei Sadîc - Ilie Porumbescu a depus recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, anularea încheierii Curții de Apel Cahul din 10 octombrie 2024.

25. În conformitate cu prevederile art. 249 alin. (3) din Codul administrativ și având în vedere că încheierea din 10 octombrie 2024 a Curții de Apel Cahul a fost notificată recurentului la 28 octombrie 2024, instanța de recurs precizează că termenul de 3 zile pentru depunerea recursului a început să curgă în ziua următoare notificării, adică din 29 octombrie 2024 și a expirat pe 31 octombrie 2024.

26. Completul de judecată subliniază că termenele procedurale asigură un cadru optim pentru desfășurarea actului de justiție, având rolul de a ordona acțiunile procedurale și de a consolida securitatea raporturilor juridice. Drepturile procesuale ale unei persoane pot fi exercitate doar în limitele stabilite de legiuitor, cu respectarea cerințelor legale, inclusiv a termenelor prevăzute. După expirarea acestor termene, titularul dreptului nu mai poate valorifica respectivul drept în fața instanței.

27. Totodată, instanța de recurs constată că Curtea de Apel Cahul și-a îndeplinit obligația pozitivă de a notifica actul judecătoresc. Curtea de Apel Cahul a utilizat mijloace adecvate de comunicare, asigurând astfel notificarea copiei încheierii din 10 octombrie 2024 către recurentul.

28. Respectiv, depunând recursul la 01 noiembrie 2024, Primarul comunei Sadîc - Ilie Porumbescu a omis termenul legal de declarare a recursului, deși trebuia să dea dovadă de diligență și să aibă un rol activ în cauza de contencios administrativ în care este implicat.

29. Astfel, se remarcă faptul că certitudinea legală impusă de regulile procedurii de contencios administrativ, ca o condiție esențială pentru un proces echitabil, protejează atât drepturile recurentului, cât și ale intimatului. Prin urmare, instanța de contencios administrativ nu are dreptul de a substitui voința legiuitorului, așa cum este reflectată în normele procedurale, pentru a exonera recurentul de sancțiunile procedurale care decurg din înțelegerea eronată de către acesta a efectelor legale.

30. Completul de judecată subliniază că unul dintre principiile fundamentale ale procesului este buna-credință a participanților. Buna credință implică obligația părților de a respecta termenele prevăzute de lege. Termenul de recurs stabilit la art. 249 alin. (3) din Codul administrativ este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, ceea ce înseamnă că

nerespectarea acestuia duce la pierderea dreptului părții de a mai exercita această cale de atac.

31. Contrar acestor circumstanțe, recurentul Primarul comunei Sadîc - Ilie Porumbescu, deși era direct interesat de soluționarea litigiului în cadrul recursului, nu a manifestat diligența necesară pentru a-și îndeplini obligațiile cu bună-credință. El nu a respectat termenul legal imperativ pentru depunerea recursului împotriva încheierii contestate, conform cerințelor legale stricte.

32. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, participanții la un proces trebuie să joace un rol activ, urmărind cu diligență derularea procedurii și exercitându-și drepturile procedurale cu bună credință.

33. Completul de judecată subliniază că nerespectarea termenului pentru depunerea recursului este exclusiv rezultatul comportamentului recurentului, care avea obligația să dea dovadă de responsabilitate și să adopte o atitudine activă în exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor sale procedurale. Admiterea unui recurs tardiv ar putea încălca principiul securității raporturilor juridice, protejat de art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

34. Se mai reține că potrivit art. 24 alin.(1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

35. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art. 249 alin. (3) din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage drept consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

36. Referitor la cererea de repunere în termen, Completul Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

37. În conformitate cu prevederile art. 65 alin.(1), (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

38. Completul de judecată menționează că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de

altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale.

39. Astfel, din conținutul cererii de recurs nu rezultă careva motive plauzibile ce au determinat omiterea termenului legal de depunere a recursului împotriva încheierii din 10 octombrie 2024 a Curții de Apel Cahul.

40. În această ordine de idei, instanța de recurs nu poate reține careva, argumentele ale recurentului în justificarea omiterii evidente a termenului de depunere a recursului împotriva încheierii instanței de apel.

41. În lumina celor constatate, instanța de recurs ajunge la concluzia de a respinge cererea recurentului cu privire la repunerea în termenul de depunere a recursului, or, în cazul acceptării unui recurs tardiv se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, ceea ce este inadmisibil.

42. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative. La caz, este notabil că certitudinea legală impusă regulilor procedurii de contencios administrativ, în calitate de condiție sine qua non a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurentului, cât și ale intimatului, astfel încât instanța de contencios administrativ, nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării recurentului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

43. Imperioasă speței este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume, să garanteze securitatea juridică, fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu, care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu c. României, cauza Marckx c. Belgiei).

44. Având în vedere considerentele menționate Completul Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea recurentului cu privire la repunerea în termenul de depunere a recursului și de a declara inadmisibil

recursul depus de Primarul comunei Sadîc – Ilie Porumbescu împotriva încheierii din 10 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

45. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 230 și 243 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge cererea Primarul comunei Sadîc – Ilie Porumbescu cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului.

Declară inadmisibil recursul depus de Primarul comunei Sadîc – Ilie Porumbescu împotriva încheierii din 10 octombrie 2024 a Curții de Apel Cahul.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc